

ЗОЛАТА ЭЛЬФАУ

У нашай сям'і — прыбаўленне. Рудавалосую ляльку (я яе назвала Паліянай) пашыла для мяне маці маёй сяброўкі. Вось ужо больш як тры тыдні Паліяна жыве на маёй паліцы, сярод кніг, якраз насупраць ложка. Яна — першая, каго я бачу, калі зранку расплюшчуваю вочы. Пасяліла яе туды наўмысна, каб часцей успамінаць, што «проста дыхаць — гэта яшчэ не значыць жыць».

Гэта фраза з майго любімага эпизоду з казачнай гісторыі пра Паліяну. Памятаеце, як строгая цёткака Полі выходзіла сваю пляменніцу: «З гэтага часу кожную раніцу з дзевяці да паловы дзясятай вы будзеце чытаць мне ўслых. Час, які ёсць у вас да гэтага, вы павінны выкарыстаць на тое, каб прыбрацца ў сваім пакоі. Па серадах і суботах, скончышы чытанне, будзеце праводзіць ранішнія гадзіны на кухні, дзе Нэнсі будзе вучыць вас гатаваць. Ва ўсе іншыя дні будзеце бавіць іх са мной, навучаючыся шыццю...» «Ах, цёця Полі, баюся, што вы забыліся мне вылучыць час на тое, каб... на тое, каб проста жыць! — з жахам усклікнула Паліяна. — «Вы ж і так будзеце жыць падчас вашых заняткаў!» — «Зразумела, што я падчас гэтых заняткаў буду дыхаць. Але, цёця Полі, справа ў тым, што дыхаць — гэта яшчэ зусім не значыць жыць! Бо людзі дыхаюць і калі спяць, але хіба ж яны тады жывуць?!»

Як вы думаеце, пра што шкадуюць людзі, якім засталася жыць месяц-два? Медсёстры хоспіса кажуць, што практычна ўсе пацыенты-мужчыны шкадавалі, што вельмі шмат сіл аддавалі працы. Пры гэтым удзялялі мала часу сваім бацькам, дзецям, жонцы. Азіраючыся назад, яны не разумелі, навошта так шмат працавалі і чаго хацелі гэтым дасягнуць. Самым жа распаўсюджаным шкадаваннем пацыентаў хоспіса было: «Мне не хапіла смеласці жыць так, як хацелася, а не так, як чакалі ад мяне іншыя людзі». Былі і іншыя шкадаванні, але, заўважце, ніхто не згадаў грошы, пра якія апошнім часам усе толькі і размаўляюць. Тэма заробкаў і курсаў валюты сёння стала больш папулярнай, чым тэма надвор'я. Нават у паліклініцы доктарка, якую я бачыла ўпершыню, перш чым спытаць, на што я скарджуся, пацікавілася (даведаўшыся, дзе я працую): «Ці шмат сёння зарабляюць журналісты?»

...У дзяцінстве я любіла розныя казачныя гісторыі пра эльфаў. Адну з іх распавёў у сваёй аўтарскай радыёперадачы Барыс Грабеншчыкоў. Пра тое, як чалавек трапляе ў чароўны свет эльфаў. Збіраючыся вярнуцца дадому, ён цішком набірае поўныя кішэні тамтэйшага золата і брыльянтаў. Апынуўшыся ў сваім звыклым свеце, хціва правярае, ці цэлыя скарбы. І да свайго жаху і расчаравання раптам заўважае, што замест золата яго кішэні поўныя сухіх восеньскіх лісцяў, а замест брыльянтаў у далонях кропелькі расы. І герой казкі кажа: «Мяне падманулі». Але гэта не так. Проста знаходзячыся ў чароўным свеце і іншым стане, ён бачыў усё па-іншаму. Бо ў эльфаў іншае паняцце пра тое, што каштоўнае. Там каштоўнасцямі лічацца не грошы, а шчасце бачыць усход сонца. Там лес каштоўнейшы за тую грошы, якія можна зарабіць, ссекшы яго. А сад важнейшы, чым дарагі бізнес-цэнтр, які можна пабудаваць на яго месцы. Не, не падумайце, я не бачу ў рознакаляровых паперках нічога дрэннага. Дрэнна становіцца, калі мы пачынаем лічыць, што грошы маюць самастойную каштоўнасць. І хвалюючыся толькі пра іх, забываемся на само жыццё. І тады, глядзячы на кроплю расы ў далоні, мы лічым, што нас падманулі.

У мяне скончыўся чарговы працоўны нататнік. Заводжу новы і па звычцы, першым чынам, пераносу на першую старонку адну з любімых цыгатаў «Зарабляючы грошы на жыццё, не забудзьцеся на само жыццё». Каб часцей успамінаць, што сапраўдная каштоўнасць — гэта ўменне бачыць, што восеньскае лісце каштоўнейшае за золата, а кропля расы ззяе ярчэй, чым усе брыльянты свету.

Надзея ДРЫЛА. dryla@vziazda.by

■ Тыя, хто побач

ЛЮБОЎ — ГЭТА ДЗЕЯСЛОЎ

Яна праяўляецца ў штодзённых учынках

Таццяна і Ілья СІЛЬЧУКОВЫ — творчая пара оперных спевакоў. Сёння яны абодва працуюць у Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета Беларусі. Ілья — саліст тэатра, Таццяна — памочнік рэжысёра. Да Ільі, які выступае не толькі ў нашай краіне, але і за мяжой, папулярнасць прыходзіла двойчы. Прафесійная — пасля перамогі ў міжнародным конкурсе вакалістаў імя М. Магараева сем гадоў таму, народная — пасля пераможнага трэцяга месца ў фінале праекта «Вялікая опера» расійскага тэлеканала «Культура»

ў 2014-м. Але ці магчыма было б гэта без надзейнага тылу, што цалкам забяспечвае Таццяна, якая паспявае і працаваць, і займацца домам?.. Цяпер у сужэнцаў двое дзяцей — амаль трохгадовая Алівія і васьмігадовы Лука. На інтэрв'ю для «СГ» яны прыйшлі ўцавляючы. І пакуль дзеці смакавалі салодкае, бацькі разважалі пра тое, як варта выходзіць малых і ці могуць дзве творчыя асобы скласці надзейны сямейны саюз.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

■ Працяг тэмы

ПРЫШЧЭПКА ДЛЯ ЧЫТАННЯ

Чаго і чаму не хапае дзіцячым выданням

Памятаеце часы, калі набыць кнігу можна было толькі здаўшы 20 кілаграмаў макулатуры? А права прыдбаць поўныя зборы твораў класікаў — выйграць у кніжную латарэю? Не забыліся, як хаваліся ноччу пад коўдру з ліхтарыкам, каб дачытаць любімую казку? Такія або амаль такія аматары кніг ёсць і цяпер, але сустракаюцца яны значна радзей. Што патрэбна сучасным чытачам, асабліва самай складанай, непрадказальнай і шчырай катэгорыі — дзецям? Як пісаць, каб было цікава і карысна, каб «чапляла» і вымушала думаць? Чаму наогул жаданне чытаць лічыцца адным з неабходных крытэрыяў культурнага выхавання? Адказ на гэтыя і іншыя пытанні спрабавалі знайсці беларускія і расійскія пісьменнікі і бібліятэкары — удзельнікі «круглага стала», што прайшоў у Выдавецкім доме «Звезда».

(Заканчэнне на 7-й стар. «СГ».)

Фота Анастасіі КУПЕЦЬКА.